

رهبر

تحلیل محتوای کمی و کیفی

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با اقشار مختلف بانوان

معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی
دفتر مطالعات و تحقیقات
دی ماه ۱۴۰۳

بیانات در دیدار اقشار مختلف بانوان

در آستانه‌ی ولادت حضرت زهرا (سلام الله علیها) و روز زن

بسم الله الرحمن الرحيم

و الحمد لله رب العالمين و الصلّاء و السّلام علی سیدنا و نبینا ابی القاسم المصطفی محمد و علی
آله الاطییین الاطهرین المنتجبین سیما بقیة الله فی الارضین.

تبریک عرض میکنم ایام ولادت حضرت صدیقه‌ی طاهره (صلوات الله علیها) را و خوشحالم که بحمدالله این جلسه امسال هم تشکیل شد. و به نظر من، این جلسه یکی از جلسات بسیار خوب و استثنائی‌ای است که این در حسینیه تشکیل میشود؛ [جلسه‌ای با] این جمعیت عظیم از بانوان و دختران عزیز ما، با این احساسات پرشور و با این بیانات بسیار خوبی که گویندگان محترم، سخنرانها، خانمها بیان کردند، حقاً و انصافاً یک جلسه‌ی به یادماندنی است.

مطالب خیلی خوبی گفته شد. من همین حالا به مسئولین دفترمان از همین جا سفارش میکنم - بخش بررسی دفتر - که مطالب این خانمها را مورد ملاحظه‌ی جدی قرار بدهند. بعضی از اینها کارهای خود ما است، مربوط به من یا دفتر ما است؛ بعضی‌ها، اکثر، مربوط به دستگاه‌های دولتی و امثال اینها است؛ آنچه مربوط به خود ما است انجام بگیرد، آنچه مربوط به دستگاه‌ها است تعقیب بشود.

بحث «الگوی سوم زن» که زن مسلمان انقلابی است، که در صحبتها بود؛ بحث مسئله‌ی خانواده در فضای مجازی، که بسیار دقیق و خوب بیان شد؛ بحث حل مسئله‌ی جمعیت از طریق نهاد خانواده که این خانم بیان کردند و روی مسئله‌ی جمعیت و مسئله‌ی افزایش باروری و ولادت و مانند اینها تکیه کردند - البته گفتند خودشان دو فرزند دارند، که کم است (۲) - بحثهای مربوط به هنر، بخصوص سینما و نمایشنامه‌های ایرانی که یک خانمی اینجا بیان کردند، مهم است؛ بحث تسهیل‌گری در امر ازدواج خیلی مهم است؛ واقعاً یکی از مشکلات کنونی ما همین است و این مطالبی هم که این دخترخانم بیان کردند، مطالب خیلی خوبی است. دنبال باید بشود این کارها؛ این مسائل مهم است. من خانم عائده‌ی سرور را قبلاً هم اینجا دیده بودم؛ همان روزی بود که خبر شهادت فرزند دوّمشان به ایشان رسیده بود. ما اینجا در حسینیه جلسه‌ای داشتیم، این خانم را اینجا دیدم. به ایشان تبریک میگویم این روحیه را و تسلیت میگویم فقدان فرزندانشان را.

من چند مطلب را اینجا آماده کرده‌ام که تا هر مقداری که حالا وقت باشد ان شاء الله بگویم؛ چند جمله درباره‌ی حضرت صدیق‌قوی کبریٰ (سلام الله علیها)، بعد دو سه نکته درباره‌ی مسئله‌ی زن - که یک مسئله‌ی مهم امروز بشری و انسانی است در سرتاسر جهان - از نظر اسلام، بعد هم دو سه جمله راجع به آنچه امروز در منطقه میگذرد، عرض خواهم کرد.

درباره‌ی فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) آنچه من میتوانم عرض کنم، این است که این بزرگوار، این بانوی جوان از شگفتی‌های آفرینش است. اگر ابعاد وجودی فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) را انسان بتواند احصاء کند و ببیند، یقین میکند که این یک پدیده‌ی شگفت‌انگیزی است در آفرینش عالم؛ یک چنین موجودی [است]. دختر جوانی که در اوایل جوانی - یعنی ایشان طبق یک روایتی در هجده‌سالگی شهید شده‌اند، طبق یک روایت هم تا بیست سال و بیست‌ودو سال و مانند اینها هم گفته‌اند؛ به هر حال آنچه درباره‌ی این بزرگوار از طرف پیغمبر یا دیگران گفته شده، مربوط به یک دختر هفده هجده ساله است - از لحاظ معنوی و رتبه‌ی هویت ملکوتی و جبروتی به جایی برسد که خشم او موجب خشم خدا بشود، خشنودی او مایه‌ی خشنودی خدا بشود. این روایت را، هم شیعه نقل کرده، هم سنی‌ها نقل کرده‌اند؛ در روایت کتب شیعه این جور است که «ان الله یغضب لغضب فاطمة و یرضی لرضاه»؛ (۳) این عبارت کتابهای ما است. در کتب اهل سنت، همین روایت خطاب پیغمبر به خود فاطمه‌ی زهرا است که پیغمبر به فاطمه فرمود: یا فاطمة! ان الله لیغضب لغضبک و یرضی لرضاک؛ (۴) با خشنودی تو خدا خشنود میشود، با خشم تو خدا خشمگین میشود. خیلی چیز عجیبی است! این جور نیست که بگویم این بنده‌ی بلندمرتبه هر جایی که خدا خشمگین است او هم خشمگین میشود؛ نه، عکس قضیه است؛ هر جا او خشمگین بشود، خدا خشمگین میشود. عظمت را ببینید!

در سختی‌ها، غمگسار پیغمبر؛ در جهاد، همراه امیرالمؤمنین؛ در عبادت، خیره‌کننده‌ی چشم فرشتگان؛ در سیاست، سُر‌آینده‌ی آن خطبه‌های فصیح و بلیغ و آتشین. در خطبه‌های فاطمه‌ی زهرا - چه آنچه در مسجد بیان کردند، در مقابل مهاجر و انصار، چه آنچه با زنان مدینه در میان گذاشتند - هم سیاست هست، هم معرفت هست، هم شکایت هست، هم منقبت [هست]؛ همه چیز - یک چیز فوق‌العاده‌ای است - آن هم در بهترین و عالی‌ترین الفاظ، شبیه خطبه‌های نهج‌البلاغه؛ تربیت‌کننده‌ی امام حسن، تربیت‌کننده‌ی حسین بن علی، تربیت‌کننده‌ی زینب؛ ببینید! این خصوصیات کنار هم که قرار میگیرد، حقاً و انصافاً یک شگفتی عظیم عالم وجود را به انسان نشان میدهد. کودکی او الگو است، جوانی او الگو است، ازدواج او الگو است، سیره‌ی زندگی او الگو است؛ همه‌ی اینها برترین الگوهایی هستند که نشان‌دهنده‌ی قلّه‌ی زن مسلمان محسوب میشوند؛ این قلّه است. اسلام، زنان مسلمان را، [همه‌ی] زنان را به سمت این قلّه دعوت میکند؛ درست است که همه نمیتوانند برسند، لکن میتوانند به آن سمت حرکت کنند. ضمناً این، زیباترین و شیواترین و گویاترین سخن درباره‌ی الگوی زن مسلمان است که حالا این

خانمها تعبیر کردند به «الگوی سوم». فاطمه‌ی زهرا یک الگو است. این چند کلمه‌ای در مورد حضرت صدیقه‌ی طاهره (سلام الله علیها).

و اما در مورد مسئله‌ی زن. خب امروز در دنیا مسئله‌ی زنان از جنبه‌های مختلف مطرح است. هر مجموعه‌ای هر گوشه‌ای از دنیا با یک انگیزه‌ای، با یک جهت‌گیری‌ای درباره‌ی مسئله‌ی زن بحث میکنند و حرف میزنند. در این مسئله‌ی زن هم، سرمایه‌داران عالم و سیاستمداران عالم – که همان سیاستمداران هم متکی به آن سرمایه‌دارانند – مثل همه‌ی مسائل سبک زندگی دخالت میکنند. امروز و دیروز، سیاستمداران عالم و سرمایه‌داران عالم – همانهایی که منشأ استعمار در دنیا بودند – در همه‌ی مسائل مربوط به سبک زندگی بشر دخالت میکنند؛ رسانه هم دارند – مؤثرترین رسانه‌های دنیا در اختیار آنها است – و زبان رسانه را هم بلدند. انگیزه‌ی آنها، انگیزه‌ی دخالت سرمایه‌داران عالم و استعمارگران در مسئله‌ی زن، یک نگاه نظری و فلسفی نیست. این جور نیست که آنها یک نظریه‌ی فلسفی‌ای در مورد زن دارند و میخواهند آن را ترویج کنند؛ نه، این نیست. یک احساس انسانی هم نیست؛ این جور نیست که اینها احساس میکنند که زن در مواردی در دنیا ضعیف واقع شده، میخواهند حمایت کنند، احساسات انسانی‌شان به جوش می‌آید؛ نه، این هم نیست. انجام یک وظیفه‌ی اجتماعی و مردمی هم نیست؛ اینها انگیزه‌ی دخالت سیاستمداران و سرمایه‌داران نیست. انگیزه چیست؟ انگیزه، دست‌اندازی سیاسی و استعماری است. وارد میشوند برای اینکه مقدمه‌ای باشد و پوششی باشد در جهت دست‌اندازی بیشتر، دخالت بیشتر، گسترش بیشتر منطقه‌ی نفوذ خودشان. این انگیزه‌ی در واقع جنایتکارانه‌ی، انگیزه‌ی فسادانگیز را در زیر یک ظاهر فلسفی، در زیر یک ظاهر نظری، در زیر یک ظاهر انسان‌دوستانه پنهان میکنند. این، بی‌صدافتی غربی‌ها است؛ بی‌صدافتی سرمایه‌داران غربی است که امروز بر دنیا مسلطند. این بی‌صدافتی، در قضایای مختلف دیده شده؛ همین بی‌صدافتی‌ها، این دروغ‌گویی‌ها، این ریاکاری‌ها ما در مسائل گوناگونی، در عملکرد فعالان سیاسی و اقتصادی غربی دیده‌ایم.

یک نمونه‌اش [اینکه] در حدود یک قرن پیش، مثلاً بحث آزادی زن و استقلال مالی زن را مطرح کردند، که زن استقلال مالی داشته باشد یا آزادی داشته باشد؛ ظاهر خوبی داشت اما باطنش چه بود؟ باطنش این بود که کارخانجاتشان احتیاج به کارگر داشت، کارگر مرد کافی نبود، میخواستند زنها را برای کارگری بیاورند، آن هم با دستمزد کمتر از مردان؛ این باطن قضیه بود. این بیشتر در اروپا و در مجموعه‌های غربی شکل گرفت؛ این فقط مخصوص آمریکا هم نبود. این را در زیر یک ظاهر و یک پوشش انسان‌دوستانه‌ای پنهان کردند، به عنوان اینکه زن استقلال مالی داشته باشد، آزادی داشته باشد، بتواند از خانه بیرون بیاید، بتواند کار کند؛ یعنی این بی‌صدافتی را آنجا هم بشریت دید.

یک نمونه‌ی دیگر که البته ربطی به مسئله‌ی زن ندارد، مسئله‌ی آزادی بردگان در آمریکا است؛ در اواخر قرن نوزدهم – در حدود ۱۸۶۰ – آمریکایی‌ها [توسط] آبراهام لینکلن که آن وقت رئیس‌جمهور آمریکا و از حزب جمهوری‌خواه بود، شعار آزادی بردگان را دادند؛ ظاهر قضیه این بود که بردگان باید آزاد بشوند – کمک هم میکردند و بردگان را از جنوب به صورت قاچاق میبردند به طرف شمال آمریکا [چون] بین شمال و جنوب جنگ بود – اما باطن قضیه این نبود؛ باطن قضیه این بود که جنوبی‌ها در کار کشاورزی بر کار مسلط بودند، [آنجا] زمینهای کشاورزی بود و بردگان در این زمینها به صورت مجانی کار میکردند؛ برده بودند، با [حقوق] بخور و نمیر. شمالی‌ها تازه به صنعت دست پیدا کرده بودند و احتیاج به کارگر داشتند؛ کارگر به اندازه‌ی لازم وجود نداشت، مایل بودند از این بردگان به عنوان کارگر در کارخانه‌شان استفاده کنند؛ راهش این بود که بگویند شماها آزادید، بیاید اینجا در کارخانه کار کنید! در واقع، از بردگی کشاورزی و مزرعه، آنها را به بردگی کارخانه کشاندند؛ باطن قضیه این بود. این بی‌صدافتی غربی‌ها است.

امروز هم همین جور است. در این جنجالهای موجود دنیا در زمینه‌ی زن، مسئله‌ی فمینیسم، مسئله‌ی حقوق زن، مسئله‌ی آزادی زنان و حقوق زنان، ظواهر کار است؛ پشت اینها سیاستهایی هست، انگیزه‌های ناسالمی وجود دارد. حالا [اینکه] آن انگیزه‌ها چیست، بعضی‌اش را امروز ما میدانیم، بعضی را هم بعداً خواهیم دانست، بعداً کشف خواهد شد؛ لکن انگیزه، انگیزه‌ی انسانی و بشری نیست. این بی‌صدافتی، امروز هم وجود دارد. انگیزه‌ها صرفاً سیاسی است، صرفاً استعماری است، وسیله‌ی نفوذ است که البته حالا بحث در این باره مربوط به این جلسه‌ی کنونی ما نیست.

خب حالا ما در قبال یک چنین وضعیتی در دنیا هستیم که کسانی درباره‌ی مسئله‌ی مهم «زن» بحث میکنند، ولی صداقت ندارند در این بحث. ما به عنوان مسلمان، درباره‌ی مسئله‌ی «زن» میخواهیم حرف بزنیم، بحث کنیم، منطق ارائه بدهیم، بین خودمان آن منطق را جا بیندازیم و بر طبق آن منطق عمل کنیم. این وظیفه‌ی ما است و امروز باید این کار انجام بگیرد؛ البته از اول انقلاب باید انجام میگرفته و مبالغ زیادی هم کار شده، لکن کار را باید تمام کرد، باید کامل کرد. من چند نکته را در این زمینه عرض میکنم.

اگر ما خواهیم یک منشوری از دیدگاه اسلام درباره‌ی زن تنظیم بکنیم که موادی داشته باشد این منشور، به گمان من، اولین موضوعی که در این منشور باید بیاید مسئله‌ی «زوجیت» است. یعنی چه؟ یعنی زن و مرد زوجند، مکمل یکدیگرند، زن و مرد برای هم خلق شده‌اند. این در قرآن بصراحت بیان شده: **وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا؛ (۵) این خطاب «جَعَلَ لَكُم»** – برای شما قرار داد – خطاب به مردها نیست، خطاب به بشر است؛ زن و مرد. **وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا؛** ای افراد بشر! خدا از جنس خود شما برای شما زوج قرار داده است. حالا

«زوج» فقط به مرد گفته نمیشود؛ در قرآن، کلمه‌ی «زوج»، هم برای مرد به کار رفته، هم برای زن. من آیه‌اش را هم یادداشت کرده‌ام؛ [آیه‌ای] که «زوج» درباره‌ی «زن» به کار رفته: یا آدمُ اسکنُ أنتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةُ؛ (۶) زوج، اینجا درباره‌ی همسر زن هست؛ فردِ زن. در یک جای دیگری [میفرماید]: «قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا»؛ (۷) اینجا «زوج» درباره‌ی «مرد» به کار رفته. بنابراین، از جنس شما، زوج برای شما آفریدیم. البتّه این مخصوص بشر هم نیست. این را هم من در حاشیه‌ی بحث بگویم که البتّه باید اهلش این را دنبال کنند.

در اسلام، بنا بر نظریه‌ی اسلام، بنای عالم خلقت و تاریخ بشر و تاریخ عالم بر تلائم (۸) و ازدواج و پیوند است؛ درست نقطه‌ی مقابل آنچه در دیالکتیک هگل و مارکس و مانند اینها وجود دارد که بنای عالم را بر تضاد میدانند. آنها میگویند شیئی به وجود می‌آید، ضدّ او به وجود می‌آید، از این تضاد یک شیء سوّمی به وجود می‌آید که باز برای آن هم ضدّی به وجود می‌آید تا آخر؛ تاریخ این جوری پیش میرود. اسلام میگوید نه، شیئی به وجود می‌آید، شیئی برای همراهی و ائتلاف با او به وجود می‌آید که از همراهی این دو، از ائتلاف این دو، از زوجیت این دو، شیء سوّمی به وجود می‌آید؛ تاریخ این جوری پیش میرود. که البتّه عرض کردم این را بایستی اهلش فکر کنند، دنبالش کنند، سرشته‌ای را بگیرند و پیش بروند بینند به کجا میرسند؛ مسئله‌ی مهمّی است.

خب پس در مورد انسان خدای متعال زن و مرد را زوج آفریده؛ یعنی مکمل یکدیگر. معنای زوجیت، لازمه‌ی زوجیت این است که یک واحد تشکیل بشود، واکلاً زوجی نیست. دو واحد اگر چنانچه در کنار هم قرار گرفتند، با هم متحد و مؤتلف شدند، یک واحد سوّم به وجود می‌آید که آن عبارت است از خانواده؛ یعنی مسئله‌ی خانواده این جور مبنای فکری اسلامی دارد. خانواده یک سنت الهی است، یک سنت آفرینش است. اینکه مرد و زنی با هم سلام‌علیک کنند یا بیش از سلام‌علیک، از کنار هم عبور کنند، این، زوجیت نیست. زوجیت یعنی تشکیل یک واحد سوّم؛ تشکیل خانواده؛ این معنای زوجیت است. البتّه روی خانواده، هم در اسلام تکیه شده، خوشبختانه در ایران هم خانواده‌ی سنتی ایرانی یکی از نشانه‌های مهمّ قوّت و عمق فرهنگی ملت ایران است. خب پس بنابراین اولین ماده‌ی منشور اسلامی عبارت است از مسئله‌ی تشکیل خانواده، مسئله‌ی زوجیت، مسئله‌ی مکمل هم بودن زن و مرد که مکمل هم هستند.

موضوع دوّم این است که این زوج، این دو فرد برای رسیدن به حیات طیّبه – که رسیدن به «حیات طیّبه» هدف آفرینش انسان است – این زن و مرد هیچ تفاوتی با هم ندارند؛ هیچ کدام از دیگری برتر نیست. البتّه انسانها یک جور نیستند؛ در بین زنها، در بین مردها بعضی توانایی‌های بیشتری دارند، بعضی [از نظر توانایی] کمترند، اما بین زن و مرد، به عنوان زن و به عنوان مرد، هیچ تفاوتی در رسیدن به حیات طیّبه وجود ندارد؛ این هم در قرآن هست: مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ ۖ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً؛ (۹) زن و مرد اگر عمل صالح کنند، ایمان داشته

باشند، یکسانند؛ این در سوره‌ی نحل است. یا در آن آیه‌ی شریفه‌ی سوره‌ی احزاب که من چند بار دیگر در جمع خانمها این آیه را خوانده‌ام: «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ» (۱۰) - ده خصوصیت بین زن و مرد است - در حرکت معنوی به سمت خدا، به سمت حیات طیبه، به سمت تعالی انسانی در عوالم ملکوت و عوالم معنوی روحانی توحیدی بالا هیچ تفاوتی وجود ندارد؛ این هم یک اصل دیگری از اصولی که در این منشور باید گنجانده بشود.

موضوع بعدی این است که با اینکه در ظاهر زن و مرد از لحاظ جسمی تفاوت وجود دارد - این قدش بلندتر است، صدایش کلفت‌تر است - اما از لحاظ توانایی‌های فکری و روحی در هر دو جنس استعدادها بی‌نهایت وجود دارد و تفاوتی با همدیگر ندارند. یعنی در علم، زن و مرد هر دو میتوانند مسابقه بدهند؛ این جور نیست که مردها عالم‌تر از زنها باشند؛ نه، زنهای بزرگی، والایی، دارای مقامات برجسته‌ای از لحاظ علمی در تاریخ بوده‌اند؛ امروز البته صدها برابر بیشتر، هم در دانشگاه، هم در حوزه وجود دارند. از لحاظ علم، از لحاظ هنر، از لحاظ نوآوری‌های فکری و عملی، از لحاظ اثرگذاری اجتماعی و فکری و سیاسی، از لحاظ فعالیت‌های اقتصادی این توانایی‌ها در هر دو جنس - در زن و در مرد - وجود دارد. پس بنابراین زن میتواند و در مواردی میباید در این عرصه‌ها ورود کند؛ میتواند وارد این عرصه‌ها بشود، در یک جاهایی هم لازم و واجب است که در این عرصه‌ها وارد بشود؛ در سیاست، در اقتصاد، در مسائل بین‌المللی، در مسائل علمی، در مسائل فرهنگی و هنری، در همه‌جا. این هم یک موضوع که در منشور اسلامی مربوط به زن این معنا قطعاً وجود دارد.

موضوع بعدی این است که زن و مرد در محیط خانواده، نقشهای متفاوتی دارند؛ این دلیل برتری نیست. مثلاً هزینه‌ی خانواده، به عهده‌ی مرد است؛ [این] دلیل برتری نمیشود. فرزندآوری، به عهده‌ی زن است؛ این دلیل برتری نمیشود. اینها هر کدام یک امتیاز است؛ یک امتیازی است که [زن و مرد] دارند. حقوق زن و مرد بر این پایه‌ها محاسبه نمیشود؛ حقوق یکسانی دارند. این هم در قرآن هست: «وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ» (۱۱) حقوق زن و مرد در خانواده یکسان است؛ یعنی اگر از لحاظ حقوقی به خانواده نگاه کنیم، دو فردی که از لحاظ حقوقی یکسان هستند دارند با هم زندگی میکنند، یکدیگر را تکمیل میکنند. البته زن از لحاظ عاطفی، یک خصوصیتی دارد؛ پیغمبر در مورد زنان فرمود: «الْمَرْأَةُ رِيحَانَةٌ وَكَيْسَتُ بِقَهْرْمَانَةٍ» (۱۲) در داخل خانه، به زن مثل گل باید نگاه کرد. از گل باید مراقبت کرد، از طراوت او، از بوی خوش او فضا را باید معطر کرد و استفاده کرد؛ این از لحاظ عاطفی است [اما] از لحاظ حقوق یکسانند. این هم یک نقطه در این منشور.

یک نقطه‌ی دیگر در این منشور این است که زن و مرد از لحاظ ارتباطات معاشرتی، محدودیتهایی دارند؛ این جزو خصوصیات است که اسلام روی آن تکیه دارد. البته این بی‌بندوباری‌هایی هم که امروز در غرب وجود دارد، همیشه نبوده؛ اینها مال [عصر] جدید است؛ شاید دو قرن پیش، سه قرن پیش. انسان وقتی میخواند بعضی از کتابها را، بعضی از رمان‌های مربوط به قرن ۱۸ را، قرن ۱۹ را و توصیف زن اروپایی را انسان آنجا مشاهده میکند، میبیند ملاحظات زیادی وجود داشته که امروز آن ملاحظات در بین غربی‌ها نیست. اسلام روی این ملاحظات تکیه دارد؛ اسلام روی مسئله‌ی حجاب، مسئله‌ی عفاف، مسئله‌ی نگاه تکیه دارد. این هم یکی از خصوصیات است که در این منشور باید بیاید.

یک مسئله‌ی بسیار مهم، ارزش معنوی «مادری» است. مادری افتخار است. امروز من میبینم بعضی‌ها به تبع همان سیاستهایی که اشاره کردم - [یعنی] سیاستهای سرمایه‌داران و استعمارگران و بدخواهان جوامع مستقل، بخصوص جامعه‌ی ما - «مادری» را بد تصویر میکنند؛ اگر کسی بگوید فرزندآوری برای خانواده‌ها لازم است، طعنه میزنند، مسخره میکنند که «شما زن را برای بچه میخواهید، برای فرزندآوری میخواهید». مادری یک افتخار است؛ اینکه شما یک موجود انسانی را با زحمت زیاد، چه در درون خودتان، چه در بیرون، در اوایل زندگی‌اش پرورش بدهید، زحماتش را تحمل کنید، او را به عنوان یک انسان پرورش بدهید، افتخار کوچکی است؟ این خیلی بااهمیت است، خیلی باارزش است. برای همین هم هست که در اسلام، روی «مادر» تکیه شده.

از پیغمبر سؤال میشود «مَنْ أَبْرٌ؟» یک نفری آمده سؤال میکند: به چه کسی خوبی کنم، نیکی کنم، ترجیح دارد؟ فرمود «أُمَّكَ»؛ به مادرت. گفت «ثُمَّ»؛ بعدش به چه کسی؟ باز فرمود به مادرت. دفعه‌ی سوم پرسید بعد به چه کسی؟ حضرت فرمود به مادرت. سه بار گفت به مادرت! گفت بعد به چه کسی؟ گفت بعد به پدرت؛ (۱۳) یعنی پدر مرتبه‌ی چهارم است. یا یک نفر آمده بود میخواست برود جهاد - [البته] نیرو به قدر کافی وجود داشته در این داستان و در این قضیه - گفت مادرم راضی نیست، فرمودند خدمتِ مادرت را بکن، ثوابش از آن جهاد بیشتر است. (۱۴) البته عرض کردم این وقتی است که مَنْ به الکفایه وجود داشته باشد. مسئله‌ی «مادری» این است.

اینکه در روایت دارد که «الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ»، (۱۵) «تَحْتَ أَقْدَامِ» یک کنایه است، تعبیر کنایی است؛ «بهشت زیر پای مادر است» یعنی دم دست مادر است. شما بهشت میخواهید، بروید سراغ مادر؛ او بهشت را به شما خواهد داد. به او محبت کنید، به او مهربانی کنید، به او خدمت کنید، از او اطاعت کنید، به او احترام کنید، او بهشت را به شما خواهد داد. این هم یک ماده است.

خب حالا اینها چند نکته راجع به مسئله‌ی «زن» و نگاه به زن در اسلام. البته این منشور را اگر کسی بخواید تهیه کند، شاید مثلاً سی ماده یا چهل ماده - ماده‌های مهم - در این منشور وجود داشته باشد که من چند موردش را عرض کردم.

ما در کشورمان، بر اساس این نگرش، خوشبختانه شاهد رشد زنان مؤمن و دانا و فعال، از اوّل انقلاب تا امروز بوده‌ایم. البته در اواخر سالهای مبارزات، یعنی آن ماه‌های آخر یا سال آخر، آنجا هم حضور زنان یک حضور تعیین کننده بود؛ لذا امام (رضوان الله علیه) به هیچ وجه کوتاه نیامدند. بعضی‌ها بودند که با حضور زنان در راه‌پیمایی مخالف بودند، امام بشدت رد میکردند این فکر را، این نگاه را، این نظر را. حضور زنان مؤثر بود؛ واقعاً مؤثر بود. زنها که وارد میدان شدند، مردها - حتی آن بی تفاوت‌ها - احساس کردند که باید وارد میدان بشوند. زنها که وارد میدان شدند، همسرانشان و فرزندان جوانشان احساس کردند که وظیفه دارند وارد میدان بشوند. به یک معنا، انقلاب را زنها پیروز کردند.

بعد از پیروزی انقلاب و تشکیل نظام جمهوری اسلامی هم، در بخشهای مختلف، زنها وارد میدان شدند. حالا مطالبی را این خانمها بیان کردند؛ مطالب، بسیار متین و دقیق و حاکی از فکر برجسته و پخته بود. یقیناً در بین این جمعیت صدها نفر یا بیشتر از این قبیل صاحبان فکر حضور دارند و در کشور قطعاً جمعیت زیادی از بانوان، در مراتب علمی، فکری، نوآوری، ابتکار، اجتهاد درخشانند؛ یعنی واقعاً کار شده. زن ایرانی توانست از هویت کشور، فرهنگ کشور صیانت کند؛ توانست از سنت‌های تاریخی و اصیل کشور صیانت کند؛ با متانت خودش، با حیای خودش، با عفتی که به خرج داد. در دانشگاه وارد شد، در فعالیتهای سیاسی وارد شد، در فعالیتهای بین‌المللی وارد شد، اما فاسد نشد؛ [این] خیلی مهم است. تحت تأثیر عوارضی که ما می‌بینیم امروز در بسیاری از کشورهای غربی، زنها دچار آن عوارضند، قرار نگرفت و به آن عوارض دچار نشد. زن ایرانی تا امروز این جور حرکت کرده، بعد از این هم ان شاء الله به همین ترتیب حرکت خواهد کرد. در حوادث بزرگ، زنان ما درخشیدند؛ در جنگ درخشیدند، در دفاع از حرم درخشیدند، در مبارزات سیاسی درخشیدند، در مراکز تحقیقاتی درخشیدند؛ در دانشگاه‌ها همین‌طور، در حوزه‌ها همین‌جور. آن وقت‌ها که در حوزه‌ی علمی بودیم، یاد نمی‌آید که زنی به مرتبه‌ی اجتهاد فقهی رسیده باشد، [اما] امروز خوشبختانه زنهایی که مجتهدند، به اجتهاد فقهی رسیده‌اند کم نیستند. بنده حتی معتقدم بسیاری از مسائل زنانه که موضوعش زنان هستند و مردها درست موضوع را تشخیص نمیدهند، باید خانمها از مجتهد زن تقلید کنند. بنابراین در دوران انقلاب، پیشرفت بانوان در کشور ما، پیشرفت بسیار خوبی است. ما این همه دانشمند زن، هیچ وقت نداشتیم؛ این همه استاد دانشگاه زن، هیچ وقت نداشتیم؛ این همه شاعر زن، این همه نویسنده‌ی زن، این همه هنرمند زن، آن هم با تدین، هیچ وقت نداشتیم. امروز خوشبختانه همه‌ی اینها را داریم؛ منتها توجه کنیم که دشمن هم بیکار نیست، دشمن هم مشغول طراحی است.

دشمنان نظام جمهوری اسلامی خیلی زود فهمیدند که با شیوه‌های سخت‌افزاری نمیشود انقلاب را شکست داد؛ رفتند سراغ شیوه‌های نرم‌افزاری. فهمیدند که با جنگ و بمباران و نیروهای فتنه‌گر و قومیت‌گرایی و مانند این چیزها ایران اسلامی را نمیتوانند از پا دریاورند، نمیتوانند به زانو دریاورند، رفتند سراغ شیوه‌های نرم. شیوه‌های نرم، تبلیغات است، وسوسه‌ها است، بی‌صدافتی‌هایی است که در شعارهایشان وجود دارد که انسان مشاهده میکند: اسم میگذارند، نام میگذارند به عنوان دفاع از زن، به عنوان دفاع از جامعه‌ی زنان، به عنوان دفاع از یک گروه زن، به عنوان دفاع از یک زن؛ به عنوان دفاع از یک زن در یک کشور اغتشاش راه می‌اندازند. از شیوه‌های نرم‌افزاری استفاده میکنند. دختران ما، بانوان ما، اساتید ما، دانشجویان ما، همه‌ی جامعه‌ی زنان بایستی در این زمینه خودشان را موظف بدانند. یکی از خانمها الان اینجا گفتند: «مَنْ أَصْبَحَ وَ لَمْ يَهْتَمَّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ» (۱۶) مخصوص مردها نیست؛ شامل زنها هم میشود؛ کاملاً درست است. یکی از امور مسلمین که باید به آن اهتمام ورزید، عبارت است از همین وسوسه‌ها و تدابیر موزیانه و شیوه‌های دشمنی‌روشهای نرم و جنگ نرم برای انحراف از ارزشها در بسیاری از مسائل و عمدتاً مسائل مربوط به بانوان و زنان، که این را متوجه باشید. این هم چند جمله راجع به زن.

یک کلمه راجع به مسئله‌ی منطقه بگویم. در منطقه با این حرکتی که در سوریه انجام گرفت و با جنایتهایی که رژیم صهیونیستی دارد انجام میدهد و جنایتهایی که آمریکا دارد انجام میدهد و کمکهایی که بعضی دیگر به اینها میکنند، خیال کردند که قضیه‌ی مقاومت تمام شد؛ اینها سخت در اشتباهند. روح سیدحسن نصرالله زنده است، روح سنوار زنده است؛ شهادت، اینها را از عرصه‌ی وجود بیرون نبرد؛ جسم اینها رفت، روحشان باقی است، فکرشان باقی است، راهشان ادامه دارد. شما ببینید روزانه به غزه دارد حمله میشود و شهید میگیرند، روزانه! باز هم ایستاده‌اند، باز هم مقاومت میکنند؛ لبنان مقاومت میکند. البته رژیم صهیونیستی به خیال خودش دارد خودش را از طریق سوریه آماده میکند که نیروهای حزب‌الله را به خیال خود محاصره کند و ریشه‌کن کند، اما آن کسی که ریشه‌کن خواهد شد اسرائیل است. ما در کنار مبارزین فلسطین ایستاده‌ایم، در کنار مبارزان مجاهد فی سبیل‌الله حزب‌الله ایستاده‌ایم و از اینها حمایت میکنیم؛ هر چه بتوانیم به اینها کمک میکنیم؛ و امیدواریم ان‌شاءالله اینها ببینند آن روزی را که دشمن خیششان در زیر پاهای آنها لگدمال میشود.

وَالسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَکَاتُهُ

نکات کلیدی درباره اهمیت و جایگاه زن در اسلام و جامعه

اصول اولیه

- حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) به عنوان الگوی برتر زن مسلمان معرفی می‌شود.
- ویژگی‌های معنوی و اجتماعی ایشان، همچون خدم و رضایتشان که موجب ختم و رضایت خداوند است، نشان‌دهنده مقام و الای ایشان است.
- خداوند به عنوان نهاد اصلی اجتماعی و مبنای توسعه‌ی جمعیت در نظر گرفته می‌شود.
- حیثیت سرپوشه اثر ایش باوری و تکثیر خانواده بر جامعه به وضوح مورد توجه قرار می‌گیرد.
- الگوی زن مسلمان
- نقش خانواده در جامعه

کاربردها

- نقش مؤثر زنان در انقلاب اسلامی و پیشرفت‌های اجتماعی و علمی آن‌ها از جنبه‌ی انقلاب تا امروز مورد تأکید قرار می‌گیرد.
- حضور زنان در انقلاب اسلامی
- زنان ایرانی با وارد شدن به عرصه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، به حفظ هویت ملی و فرهنگی کمک کرده‌اند.
- دخالت سیاستمداران و سرمایه‌داران در مسائل زنان به منظور دست‌اندازی سیاسی و استعماری تکمیل می‌شود.
- چالش‌های جهانی
- فیبیسده و از آشنایی زنان در برخی جوامع، به عنوان پیشنی برای اهداف سیاسی و اقتصادی ارزیابی می‌شود.

حمایتی

- ضرورت گفتمگو و عمل مداوم در راستای تحقق حقوق زنان و تکویت نهاد خانواده در جامعه اسلامی مطرح می‌شود.
- ضرورت اقدام مستقیم
- اهمیت حفظ ارزش‌ها و فرهنگ اسلامی در برابر چالش‌های مدرن و تبلیغات منفی به عنوان وظیفه‌ای ضروری معرفی می‌شود.
- حمایت از مقاومت در منطقه
- حمایت از جنبش‌های مقاومت و نقش آن‌ها در مقابله با ظلم و چالش‌های جهانی به عنوان یک اصل بنیادین در سیاست‌های اسلامی مطرح می‌شود.

نتایج و پیامدها

- مشووری باید بر مبنای اصول اسلامی درباره حقوق و مسئولیت‌های زن و مرد تنظیم شود.
- مشور اسلامی درباره زن
- تأکید بر خورث و عطف زنان و نقل‌مانری به عنوان یکی از ارزش‌های مهم در جامعه اسلامی مورد توجه قرار می‌گیرد.
- تعمق حقوق برابر
- زواجی حقوقی زن و مرد در خانواده به طور برابر مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- در عین حال، تفاوت‌های طبیعی بین مردان و زنان به‌ترتبی شناسایی شده و مورد احترام قرار می‌گیرد.

به‌عنوان مهم‌ترین عنصر در تبیین موضوع زن مسلمان و جایگاه او در مقابل هژمونی غربی و ارزش‌های آن، نقش کلیدی ایفا می‌کند.

وسعت: واژه "زن" در بسیاری از بخش‌های متن حضور دارد. از آغاز بحث در مورد جایگاه زن تا تحلیل‌های مربوط به نابرابری‌ها و چالش‌های موجود در جوامع مختلف، این واژه گستردگی زیادی در متن دارد. از تحلیل‌های دینی تا اجتماعی، واژه "زن" به‌شکل وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

❖ مسئله

شدت: واژه "مسئله" نیز در متن به‌طور قابل توجهی تکرار می‌شود و به‌ویژه در ارتباط با مشکلات زنان، جایگاه آنان و نقدهایی که به وضعیت اجتماعی و فرهنگی آنان وارد است، کاربرد دارد. این واژه برای ایجاد ارجاع به موضوعات پیچیده و پرتنش به کار می‌رود.

اهمیت: "مسئله" به‌عنوان یکی از واژه‌های کلیدی در تحلیل متن اهمیت زیادی دارد، زیرا به‌طور مستقیم به موضوعات اساسی مرتبط با زن و چالش‌های مختلفی که او با آن مواجه است، اشاره دارد. به‌ویژه وقتی از "مسئله زن" صحبت می‌شود، این واژه محور اصلی بررسی‌ها و تحلیل‌ها قرار می‌گیرد.

وسعت: واژه "مسئله" در سراسر متن به‌طور مکرر دیده می‌شود، به‌ویژه در بخش‌هایی که به چالش‌ها و مشکلات اجتماعی، فرهنگی و دینی زنان پرداخته می‌شود. این واژه در تحلیل‌های مربوط به تفاوت‌های جنسیتی، نقد الگوهای غربی و بررسی حقوق زنان در جوامع مختلف جایگاه گسترده‌ای دارد.

❖ فاطمه زهرا

شدت: واژه "فاطمه زهرا" به‌ویژه در بخش‌های دینی و تاریخی متن با تأکید زیادی آمده است. شخصیت حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان الگویی برای زنان مسلمان و نمادی از حقیقت و مبارزه با ظلم در متن مورد تأکید قرار گرفته است.

اهمیت: حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان الگویی برای زنان مسلمان، نقش بسیار پررنگی در متن ایفا می‌کند. این واژه در کنار مفاهیم دینی و اجتماعی استفاده می‌شود تا جایگاه و نقش زنان در جامعه اسلامی را به‌ویژه در مقایسه با جوامع غربی نشان دهد.

وسعت: استفاده از واژه "فاطمه زهرا" در متن به‌شکل مشخص در بحث‌هایی که به جایگاه تاریخی و دینی حضرت فاطمه اشاره دارند، به‌ویژه در راستای نقد ظلم‌های تاریخی و اجتماعی و طرح‌های دینی مختلف در برابر سلطه‌گری‌های غربی قرار دارد.

❖ جامعه

شدت: واژه "جامعه" نیز در متن به وفور استفاده می‌شود و اشاره به جامعه اسلامی و غیر اسلامی دارد. این واژه در بسیاری از مواقع برای تحلیل وضعیت زنان در محیط‌های اجتماعی و فرهنگی به کار می‌رود.

اهمیت: "جامعه" واژه‌ای است که در ارتباط با فرهنگ‌های مختلف و وضعیت اجتماعی زنان بسیار مهم است. این واژه به‌ویژه در بخش‌هایی که نقد وضعیت زنان در جوامع غربی و اسلامی مطرح می‌شود، جایگاه ویژه‌ای دارد.

وسعت: این واژه در تمام متن گسترش داشته و در تمامی بخش‌هایی که به وضعیت اجتماعی، فرهنگی و دینی زنان پرداخته شده است، به‌طور مکرر آمده است.

❖ زن مسلمان

شدت: واژه "زن مسلمان" برای تأکید بر تفاوت‌های موجود بین زن مسلمان و زن غربی در متن به‌طور مکرر استفاده شده است. این واژه به‌ویژه برای نشان دادن الگوی مطلوب زن در اسلام در برابر تحریفات فرهنگی غربی به کار می‌رود.

اهمیت: این واژه در تحلیل جایگاه زن در جامعه اسلامی و تفاوت‌های آن با وضعیت زنان در جوامع دیگر اهمیت زیادی دارد. زن مسلمان به‌عنوان الگویی دینی و اجتماعی در برابر تجدد غربی مطرح می‌شود.

وسعت: این واژه به‌طور گسترده در تمام متن در تحلیل‌ها و انتقادات اجتماعی و فرهنگی از جوامع مختلف استفاده شده است.

❖ الگو

شدت: واژه "الگو" به‌طور خاص در ارتباط با حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) و تأکید بر جایگاه او به‌عنوان الگویی برای زنان مسلمان استفاده شده است.

اهمیت: این واژه به‌عنوان یکی از مفاهیم کلیدی برای تبیین معیارهای فرهنگی و اجتماعی در متن کاربرد زیادی دارد. الگوهای اسلامی به‌ویژه در بحث جایگاه زنان بسیار مهم‌اند.

وسعت: در این متن، واژه "الگو" در بخش‌هایی که به ویژگی‌های دینی و فرهنگی زنان پرداخته می‌شود، کاربرد زیادی دارد.

❖ غرب

شدت: واژه "غرب" در این متن به‌طور مشخص و با تأکید استفاده شده است، زیرا بحث‌های اصلی درباره تأثیرات فرهنگی و اجتماعی غرب در مقایسه با آموزه‌های اسلامی هستند.

اهمیت: "غرب" برای نشان دادن تأثیرات فرهنگی و اجتماعی در جوامع اسلامی و نقد الگوهای غربی برای زنان استفاده شده است.

وسعت: واژه "غرب" در تحلیل‌های مربوط به سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی در بخش‌های مختلف متن گستردگی زیادی دارد.

❖ بی‌صدافتی

شدت: این واژه با تأکید و در کنار نقد جوامع غربی و عدم صداقت در ارائه الگوهای فرهنگی به‌ویژه در مورد زنان به کار رفته است.

اهمیت: این واژه در تحلیل‌های سیاسی و اجتماعی مرتبط با زن و نقد ساختارهای موجود در غرب اهمیت ویژه‌ای دارد.

وسعت: در بخش‌های مختلفی از متن، این واژه به‌ویژه در نقد سیاست‌های فرهنگی غرب مطرح شده است.

ارتباط معنایی و هم‌نشینی واژه‌ها

برای تحلیل دقیق ارتباط معنایی و هم‌نشینی واژه‌ها در جملات و پاراگراف‌های متن، ابتدا به بررسی چگونگی قرارگیری واژه‌ها در کنار یکدیگر و معنای ایجاد شده از این ترکیب‌ها پرداخته‌ایم. این تحلیل از منظر معنایی، گرامری و سبک‌شناسی انجام شده و هدف آن شفاف‌سازی ارتباط بین واژه‌ها و نحوه تأثیرگذاری آن‌ها بر مفهوم کلی متن است.

۱. زن مسلمان و جایگاه او در جامعه

واژه‌ها: زن مسلمان، جایگاه، جامعه

ارتباط معنایی: در این ترکیب، واژه "زن مسلمان" به‌عنوان فاعل اصلی جمله معرفی می‌شود و سپس جایگاه او در جامعه توضیح داده می‌شود. واژه "زن مسلمان" به‌طور مشخص از دیگر زنان متمایز است و نشان‌دهنده هویت فرهنگی و دینی این گروه است. واژه "جایگاه" به معنای وضعیت اجتماعی و فرهنگی فرد است و به‌ویژه در متن‌های اجتماعی و دینی برای اشاره به نقش‌های مختلف افراد در جامعه استفاده می‌شود. واژه "جامعه" به‌عنوان بستر اجتماعی برای بررسی وضعیت زنان و چالش‌هایی که آنان با آن مواجه‌اند، اهمیت زیادی دارد. ارتباط معنایی بین این واژه‌ها به‌طور خاص بر تفاوت‌ها و چالش‌های زنان مسلمان در مقایسه با زنان در جوامع غیر اسلامی تأکید دارد.

هم‌نشینی: واژه "زن مسلمان" به‌عنوان صفت برای زن و "جامعه" به‌عنوان مفعول تأثیرگذار در این ترکیب قرار دارند. "جایگاه" که به‌طور مستقیم به وضعیت اجتماعی اشاره دارد، در هم‌نشینی با "زن مسلمان" تأکید می‌کند که این وضعیت از منظر دینی و فرهنگی متفاوت از دیگر گروه‌هاست. این ترکیب معنای خاصی ایجاد می‌کند

که در متن برای بیان اهمیت نقش زنان مسلمان در جوامع اسلامی و تفاوت‌های آن‌ها با زنان در دیگر جوامع استفاده می‌شود.

۲. فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان الگو

واژه‌ها: فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها)، الگو

ارتباط معنایی: در این ترکیب، "فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها)" به‌عنوان شخصیت مذهبی برجسته مطرح می‌شود که در جوامع اسلامی به‌عنوان الگویی عالی برای زنان شناخته می‌شود. واژه "الگو" به معنای نمونه‌ای است که دیگران می‌توانند به آن اقتدا کنند. در اینجا، "فاطمه زهرا" به‌عنوان یک فرد صاحب ویژگی‌های برجسته در نظر گرفته می‌شود که از منظر دینی و اجتماعی برای زنان مسلمان به‌عنوان یک مدل رفتاری و فکری به‌شمار می‌آید. **هم‌نشینی:** "فاطمه زهرا" به‌عنوان فاعل اصلی در این ترکیب معنای ویژه‌ای می‌دهد که نسبت به "الگو" تأکید می‌کند. در اینجا، واژه "الگو" به‌طور خاص اشاره به فردی دارد که هم از لحاظ اخلاقی و هم از لحاظ رفتاری برای دیگران می‌تواند الهام‌بخش باشد. این ترکیب معنای دینی و فرهنگی خاصی را ایجاد می‌کند که در طول متن برای تأکید بر اهمیت شخصیت حضرت فاطمه در نقش‌سازی برای زنان مسلمان استفاده می‌شود.

۳. غرب و تأثیرات فرهنگی آن

واژه‌ها: غرب، تأثیرات، فرهنگی

ارتباط معنایی: در این ترکیب، "غرب" به‌عنوان نمادی از جوامع غیر اسلامی شناخته می‌شود. "تأثیرات" به معنای اثرگذاری و نفوذ است و "فرهنگی" به‌طور خاص به ابعاد فرهنگی مانند آداب، رسوم و ارزش‌ها اشاره دارد. ترکیب این سه واژه در متن به این معناست که تأثیرات فرهنگی که از سوی جوامع غربی به سایر نقاط دنیا منتقل می‌شود، دارای اهمیتی قابل توجه است و ممکن است بر جوامع اسلامی، به‌ویژه در زمینه‌هایی همچون جایگاه زنان، تأثیرات منفی بگذارد.

هم‌نشینی: در این ترکیب، "غرب" به‌عنوان عاملی تأثیرگذار و "فرهنگی" به‌عنوان ویژگی اصلی تأثیرات آن در نظر گرفته می‌شود. این ترکیب به‌ویژه در بحث‌هایی که به تحلیل تأثیرات منفی و نادرست ارزش‌های غربی بر جوامع اسلامی پرداخته می‌شود، کاربرد دارد. ترکیب این واژه‌ها در متن به‌طور مشخص بر نقد ارزش‌های غربی و چالش‌های فرهنگی ناشی از آن تأکید دارد.

۴. مسئله زن و نابرابری‌های موجود

واژه‌ها: مسئله، زن، نابرابری

ارتباط معنایی: در این ترکیب، واژه "مسئله" به عنوان یک مفهوم کلی و عمومی به کار می‌رود که معمولاً به چالش‌ها و مشکلات اشاره دارد. "زن" در اینجا به عنوان موضوع اصلی بررسی مطرح است و "نابرابری" به عنوان یکی از ویژگی‌های منفی و چالش‌برانگیز در تحلیل وضعیت زنان در جوامع مختلف مورد اشاره قرار می‌گیرد. این ترکیب معنای یک مشکل اساسی را می‌سازد که در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی باید به آن پرداخته شود.

هم‌نشینی: ترکیب "مسئله زن" به ویژه در تحلیل‌های اجتماعی و فرهنگی برجسته است و واژه "نابرابری" در اینجا به عنوان یک صفت به مسئله زنان اضافه می‌شود تا نشان دهد که مسئله اصلی زنان در بسیاری از جوامع با نابرابری‌های مختلف مواجه است. هم‌نشینی این واژه‌ها در متن به طور مشخص بر نارسایی‌ها و مشکلات حقوقی و اجتماعی زنان در جوامع مختلف تأکید دارد.

۵. الگوهای فرهنگی اسلامی و اسلامی بودن زنان

واژه‌ها: الگو، فرهنگی، اسلامی

ارتباط معنایی: در این ترکیب، واژه "الگو" به عنوان نمونه‌ای برجسته از رفتار و سبک زندگی در نظر گرفته می‌شود. "فرهنگی" به طور کلی به آداب و رسوم اجتماعی اشاره دارد که در جوامع اسلامی باید به عنوان معیاری برای زندگی زنان استفاده شود. واژه "اسلامی" به طور خاص به ویژگی‌هایی اشاره دارد که مطابق با اصول دینی اسلام است.

هم‌نشینی: ترکیب "الگوهای فرهنگی اسلامی" به ویژه به ویژگی‌های فرهنگی خاص مسلمانان اشاره دارد که در تحلیل‌های اجتماعی به طور مکرر به عنوان معیارهای مناسب برای رفتار زنان معرفی می‌شود. این ترکیب در کنار واژه "اسلامی بودن زنان" مفهوم خاصی می‌دهد که بر اساس آن، زنان مسلمان باید مطابق با معیارهای فرهنگی و دینی اسلام زندگی کنند.

تحلیل محتوای کیفی سخنرانی:

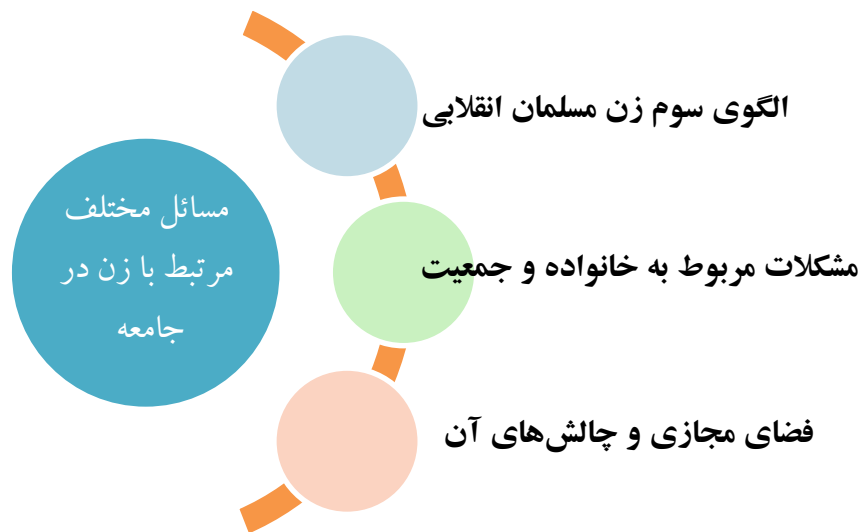
تحلیل ساختار سخنرانی: سخنرانی به سه بخش اصلی تقسیم می‌شود:

تبریک به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها):

رهبر معظم انقلاب با تبریک ایام ولادت حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها) و خوشحالی از برگزاری جلسه، جلسه را به عنوان یک رویداد به یادماندنی ارزیابی می‌کند.

بررسی مسائل مرتبط با زن در جامعه:

رهبر معظم انقلاب به بررسی نقش زنان در جامعه، از جمله الگوی سوم زن مسلمان انقلابی و مشکلات مربوط به خانواده و جمعیت، به‌ویژه در فضای مجازی و مشکلات ازدواج، پرداخته و سپس، به معرفی ویژگی‌های حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها) به عنوان الگوی کامل زن مسلمان اشاره می‌شود. در این بخش از سخنرانی، رهبر معظم انقلاب به بررسی مسائل مختلف مرتبط با زن در جامعه پرداخته و سعی دارد مشکلات و چالش‌هایی را که زنان مسلمان با آن روبه‌رو هستند، شناسایی کرده و راهکارهایی ارائه دهد. این بخش به‌طور خاص به سه موضوع عمده اشاره می‌کند:

۱. الگوی سوم زن مسلمان انقلابی: رهبر معظم انقلاب به معرفی یک «الگوی سوم» از زنان مسلمان انقلابی پرداخته و آن را به‌عنوان یک الگوی جدید برای زنان مسلمان معرفی می‌کند. در این بخش، «زن مسلمان انقلابی» به‌عنوان فردی معرفی می‌شود که در عین حفظ اصول دینی و مذهبی، قادر است در جامعه تغییرات مثبتی ایجاد کند و در عرصه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی نقش فعالی ایفا کند. این الگو برخلاف الگوهای غربی یا حتی الگوهای سنتی، به‌دنبال بازتعریف هویت زن بر اساس آموزه‌های اسلامی است. در این دیدگاه، زن به‌عنوان

شخصیتی مستقل و تاثیرگذار در جامعه شناخته می‌شود که می‌تواند در عرصه‌های مختلف اجتماعی و سیاسی مشارکت کند بدون آنکه از اصول دینی خود دست بکشد.

۲. **مشکلات مربوط به خانواده و جمعیت:** رهبر معظم انقلاب سپس به مشکلاتی اشاره می‌کند که زنان در حوزه خانواده با آن مواجه هستند. یکی از مسائل مهم که در این بخش مطرح می‌شود، موضوع ازدواج است. ایشان به وضعیت اجتماعی و اقتصادی موجود اشاره می‌کند که باعث تأخیر در ازدواج و مشکلات خانواده‌ها شده است. این مشکلات به دلایل مختلفی نظیر شرایط اقتصادی، تغییرات فرهنگی و فشارهای اجتماعی ایجاد می‌شوند که باعث می‌شود بسیاری از جوانان به خصوص زنان در تصمیم‌گیری برای ازدواج تأخیر کنند. از سوی دیگر، کاهش نرخ جمعیت نیز به‌عنوان یک مشکل بزرگ مطرح می‌شود که موجب نگرانی‌های جدی در مورد آینده کشور می‌شود. وی به لزوم توجه به این مسائل از سوی دولت و دیگر ارگان‌ها اشاره می‌کند و خواستار ارائه راهکارهای عملی برای تسهیل ازدواج و تشویق به فرزندآوری می‌شود.

۳. **فضای مجازی و چالش‌های آن:** رهبر معظم انقلاب همچنین به نقش فضای مجازی در تغییرات اجتماعی و فرهنگی اشاره می‌کند. فضای مجازی با افزایش دسترسی به اطلاعات و ارتباطات، تأثیر زیادی بر تفکرات و رفتارهای اجتماعی، به‌ویژه در میان جوانان، داشته است. زنان نیز از این قاعده مستثنی نیستند و در این فضا با چالش‌هایی چون فشارهای اجتماعی، بی‌هویتی، و تحمیل الگوهای نادرست فرهنگی و اخلاقی روبرو هستند. ایشان به‌ویژه بر این نکته تأکید می‌کند که بسیاری از اطلاعات و محتوای موجود در فضای مجازی ممکن است با ارزش‌های دینی و فرهنگی جامعه مغایرت داشته باشد و می‌تواند تأثیرات منفی بر نگرش‌ها و رفتارهای زنان بگذارد.

ویژگی‌های حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان الگوی کامل زن مسلمان:

در این بخش، رهبر معظم انقلاب به حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان یک الگوی کامل برای زنان مسلمان اشاره می‌کند. حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها)، نماد کامل و بی‌نظیر یک زن مسلمان است که در عین ایفای نقش مادر، همسر، دختر و خدمتگزار در جامعه، در عرصه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی نیز الگوی بزرگی برای زنان مسلمان به شمار می‌رود. ویژگی‌هایی چون اخلاص در عبادت، فداکاری در خانواده، شجاعت در دفاع از اصول اسلامی، و رهبری فرهنگی و اجتماعی از برجسته‌ترین ویژگی‌های حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها) است. ایشان با تأکید بر اینکه حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها) همیشه در کنار امام علی (علیه‌السلام) به‌عنوان یک همسر و یار وفادار عمل کرده و در عین حال در بسیاری از مسائل اجتماعی و سیاسی حضور داشته است، از ایشان به‌عنوان یک الگوی جامع برای زنان مسلمان یاد می‌کند.

رهبر معظم انقلاب با اشاره به ویژگی‌های حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان یک زن مسلمان انقلابی، سعی دارد الگوهای غربی و سنتی را به چالش بکشد و نشان دهد که در اسلام یک الگوی جامع و کامل برای زنان وجود دارد که می‌تواند همزمان به پیشرفت و تعالی فردی و اجتماعی زنان کمک کند. حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها) از نظر ایشان، نمونه‌ای از یک زن با نقش‌های مختلف است که در عین داشتن ویژگی‌های شخصیتی بی‌نظیر، در جهت پیشبرد اهداف دینی و اجتماعی تلاش می‌کند.

انتقاد از رویکرد غربی‌ها در مسائل زنان: رهبر معظم انقلاب در بخش پایانی سخنرانی، به نقد سیاست‌های غربی‌ها در قبال حقوق زنان، به‌ویژه از جنبه‌های استعمارگرایی و بی‌صدافتی آنها در مطرح کردن مسائل زنان، می‌پردازد. در این بخش ایشان به **انتقاد از رویکرد غربی‌ها در مسائل زنان** می‌پردازد. این نقد از زوایای مختلف مطرح می‌شود و هدف آن نشان دادن بی‌صدافتی و تناقضاتی است که در سیاست‌های غربی در خصوص حقوق زنان وجود دارد. نکات اساسی در این بخش به شرح زیر است:

انتقاد از رویکرد غربی‌ها در مسائل زنان

استعمارگراییانه بودن رویکرد غربی‌ها

بی‌صدافتی و تضاد در رویکردهای غربی

استفاده ابزاری از مسائل زنان

ترویج الگوهای نادرست و آسیب‌زننده

نقض حقوق زنان در سیاست‌های غربی

۱. **استعمارگراییانه بودن رویکرد غربی‌ها:** رهبر معظم انقلاب اشاره می‌کند که یکی از جنبه‌های اصلی نقد سیاست‌های غربی‌ها در مورد زنان، ماهیت استعمارگراییانه این رویکردها است. به‌طور خاص، در دوران استعمار و پس از آن، غرب سعی کرده است فرهنگ و هویت کشورهای دیگر، به‌ویژه کشورهای مسلمان را تحت تاثیر قرار دهد و خود را به‌عنوان مدل ایده‌آل برای پیشرفت زنان معرفی کند. در این نقد، ایشان می‌فرمایند که غرب به

بهانه ارتقای حقوق زنان، فرهنگ بومی و اسلامی جوامع دیگر را تخریب و به ترویج الگوهای زندگی غربی پرداخته است. به عبارت دیگر، این رویکرد در واقع نوعی **فرهنگ‌سازی تحمیلی** است که در آن غرب تلاش دارد ارزش‌ها و الگوهای خود را به دیگران دیکته کند و در این مسیر، مسائل زنان را تنها به‌عنوان ابزاری برای تحمیل سلطه فرهنگی خود قرار می‌دهد.

۲. **بی‌صدافتی و تضاد در رویکردهای غربی**: ایشان سپس به بی‌صدافتی در رویکردهای غربی‌ها در قبال مسائل زنان اشاره می‌کند. وی به‌ویژه به دوگانگی‌ها و تضادهایی که در سیاست‌های غربی در مورد حقوق زنان وجود دارد، اشاره می‌کند. به‌عنوان مثال، در حالی که کشورهای غربی خود را به‌عنوان پیشگامان حقوق بشر و آزادی‌های فردی معرفی می‌کنند، در عمل، زنان در این کشورها همچنان با مشکلات جدی مانند **پرداخت حقوق کمتر برای زنان نسبت به مردان، افزایش آزارهای جنسی، محدودیت‌های اجتماعی و فرهنگی** مواجه هستند. همچنین، در غرب زنان زیادی در معرض انواع **استثمارهای اقتصادی و اجتماعی** قرار دارند. سخنران به این نکته تأکید می‌کند که حقوق زنان در غرب تنها به‌طور ظاهری مطرح می‌شود و در عمل، در بسیاری از موارد، زنان همچنان به‌عنوان ابزار مصرفی و جنسی در جامعه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۳. **نقض حقوق زنان در سیاست‌های غربی**: یکی دیگر از موضوعاتی که ایشان به آن اشاره می‌کند، **نقض حقوق زنان در سیاست‌های داخلی و خارجی غربی‌ها** است. وی به موضوعاتی مانند **سیاست‌های اقتصادی، جنگ‌ها، تحریم‌ها و دخالت‌های نظامی** که کشورهای غربی در جوامع دیگر به‌ویژه در کشورهای مسلمان پیاده کرده‌اند، اشاره می‌کند. این دخالت‌ها، به‌ویژه در مناطق جنگ‌زده و کشورهای در حال توسعه، تأثیرات منفی زیادی بر زندگی زنان دارد. رهبر معظم انقلاب به‌ویژه به این نکته اشاره می‌کند که غرب به‌بهانه کمک به زنان در این کشورها، در واقع به توسعه بحران‌ها و رنج‌ها می‌پردازد، و زنان را در شرایط بحرانی قرار می‌دهد که بسیاری از آنها تحت تأثیر جنگ و فقر قرار می‌گیرند.

۴. **استفاده ابزاری از مسائل زنان**: استفاده ابزاری از مسائل زنان توسط غرب یکی دیگر از نکاتی هست که رهبر معظم انقلاب به آن اشاره می‌کند. در بسیاری از مواقع، کشورهای غربی از حقوق زنان تنها به‌عنوان ابزاری برای پیشبرد سیاست‌های خود در سطح بین‌المللی استفاده می‌کنند. به‌عنوان مثال، برخی کشورهای غربی به‌بهانه حمایت از حقوق زنان در کشورهای دیگر، اقدام به تحریم یا تهدید نظامی می‌کنند، در حالی که در داخل خودشان با بحران‌های حقوقی و اجتماعی جدی در مورد زنان مواجه هستند. این نوع رویکرد، در واقع به‌دنبال **سیاست‌های دوگانه و دستکاری در حقوق بشر** است که منافع سیاسی و اقتصادی خود را تأمین کند.

۵. **ترویج الگوهای نادرست و آسیب‌زننده**: در نهایت، ایشان به ترویج الگوهای نادرست و آسیب‌زننده به زنان در جوامع غربی اشاره می‌کند. وی به‌ویژه به این نکته می‌پردازد که غرب در بسیاری از مواقع الگوهای زندگی‌ای را برای زنان معرفی می‌کند که در واقع به‌ضرر آنها است. به‌عنوان مثال، تبلیغاتی که بر اساس ظاهر و مصرف‌گرایی زنان را به سمت مدل‌های خاص زیبایی سوق می‌دهند، می‌تواند **آسیب‌های روانی و اجتماعی**

زیادی به زنان وارد کند. سخنران از این رویکرد به عنوان **تسخیر ذهنی زنان** یاد می‌کند که در آن زنان به جای انتخاب‌های آزاد و آگاهانه، تحت تأثیر فشارهای اجتماعی و رسانه‌ای قرار می‌گیرند.

اهداف سخنرانی:

اهداف سخنرانی

- تبریک و تقدیر از حضور
- ارائه الگوهای مناسب برای زنان
- انتقاد از سیاست‌های غربی

تبریک و تقدیر از حضور: رهبر معظم انقلاب در ابتدای سخنرانی با بیان تبریک و تشکر از حضور شرکت‌کنندگان، بر اهمیت این جمع و محتوای خوب سخنرانی‌ها تأکید دارد.

ارائه الگوهای مناسب برای زنان: با توجه به اظهارات بانوان در سخنرانی، ایشان به ضرورت توجه به موضوعاتی چون افزایش جمعیت و تسهیل ازدواج می‌پردازد و از مسئولین می‌خواهد که این مسائل را پیگیری کنند.

انتقاد از سیاست‌های غربی: بخش مهمی از سخنرانی به نقد بی‌صدافتی غربی‌ها در مسائل زنان و استفاده ابزاری از آنها در راستای منافع سیاسی و استعماری اختصاص دارد.

تحلیل زبان و سبک سخنرانی:

زبان دینی و مذهبی: ایشان از مفاهیم و ادبیات دینی برای اشاره به شخصیت حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) استفاده می‌کند و او را به عنوان یک الگوی کامل برای زنان مسلمان معرفی می‌کند.

بیان قوی و عاطفی: در معرفی حضرت فاطمه (سلام‌الله‌علیها)، ایشان به ویژگی‌های فوق‌العاده حضرت زهرا ((سلام‌الله‌علیها)) تأکید می‌کند و این ویژگی‌ها را در قالب صفاتی چون "غصه‌خوار پیغمبر"، "یاری‌گر امیرالمؤمنین"، "خیره‌کننده فرشتگان"، "الگوی سیاست و عبادت" و ... بیان می‌کند.

انتقاد با لحن قاطع: در انتقاد از سیاست‌های غربی، ایشان از زبان قاطع استفاده می‌کند، به‌ویژه در بیان بی‌صدافتی غربی‌ها و ترفندهای آنان در مسائل زنان. این بخش با استفاده از نمونه‌های تاریخی، از جمله مسأله آزادی بردگان و استقلال مالی زنان، به نقد جدی سیاست‌های غربی می‌پردازد.

تحلیل محتوای مفهومی:

زن و خانواده در اسلام: رهبر معظم انقلاب بر این باور است که زن مسلمان باید به‌عنوان یک الگو در جامعه شناخته شود و حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان برترین الگوی زن مسلمان معرفی می‌شود. توجه به مسائل خانواده و افزایش جمعیت در جامعه نیز از دیگر نکات برجسته است.

نقد سیاست‌های غربی: ایشان به شدت از سیاست‌های غربی در قبال زنان انتقاد کرده و آن را بر اساس اهداف استعماری تحلیل و تأکید دارند که انگیزه‌های غربی‌ها نه بشری و انسانی است، بلکه به‌دنبال بهره‌برداری سیاسی و اقتصادی از زنان هستند.

مقابله با رسانه‌های غربی: یکی از نقاط مهم سخنرانی، توجه به نقش رسانه‌های غربی است که به‌عنوان ابزارهای تبلیغاتی برای ترویج ایدئولوژی‌های غربی و استعماری معرفی می‌شوند.

پیام اصلی سخنرانی: سخنرانی به‌طور کلی تأکید دارد بر این که زنان مسلمان باید به‌عنوان الگوهایی قدرتمند و مستقل در جامعه شناخته شوند، اما نه بر اساس تفسیرهای غربی از آزادی و حقوق، بلکه بر اساس تعالیم دینی اسلام. حضرت فاطمه زهرا (سلام‌الله‌علیها) به‌عنوان بالاترین نمونه‌ی این الگو معرفی می‌شود و ایشان با نقد سیاست‌های غربی، از ضرورت ارائه یک مدل اسلامی برای زنان سخن می‌گویند.